

Telewizji Polonia grozi upadek!

Czarne chmury nad TVP Polonia? Fot.
www.wilnoteka.lt

Tuż przed świętami TVP Polonia otrzymała zaskakujący "prezent": decyzję o cofnięciu, a raczej drastycznym zmniejszeniu wsparcia finansowego od polskiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych. W minionym tygodniu miała zostać przedłużona umowa o współpracy między MSZ a TVP, jednak w ostatniej chwili ministerstwo wycofało się z wcześniejszych ustaleń i zaproponowało Telewizji Polonia pięciokrotnie mniejszą kwotę. Jeżeli nie uda się osiągnąć nowego porozumienia, prawdopodobnie już od stycznia TVP Polonia będzie musiała wstrzymać produkcję własnych audycji, a jeśli nie ulegnie poprawie także sytuacja finansowa TVP - program dla Polonii i Polaków za granicą może zniknąć z eteru! Dla Polaków na Litwie oznacza to, że - jak za sowieckich czasów - zostaną pozbawieni możliwości oglądania Telewizji Polskiej.

Od lat pograszająca się sytuacja finansowa Telewizji Polskiej S.A. sprawiła, że TVP Polonia ostatnio stawała się coraz bardziej zależna od rządowego wsparcia finansowego. Od sześciu lat pozostawało ono na tym samym poziomie 11 mln złotych i takąż kwotą MSZ miało wesprzeć telewizję dla Polonii i Polaków za granicą w roku 2013. Z prolongowaniem porozumienia jednak zwlekano, aż Zarząd TVP został poinformowany, że w ministerstwie zapadła decyzja o zmniejszeniu dofinansowania z 11 mln do... 2 mln złotych! Decyzję tłumaczono problemami z odbiorem TVP Polonii w obu Amerykach oraz na Białorusi, Ukrainie i... na Litwie!

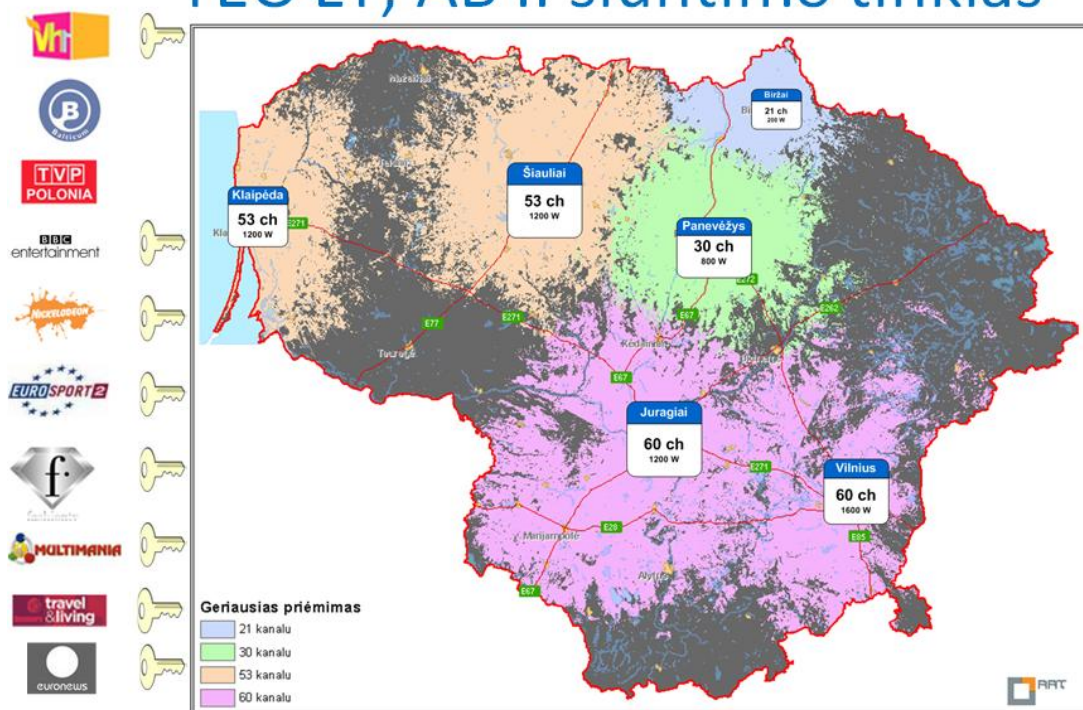
Na kontynencie amerykańskim TVP Polonia istotnie od lat objęta jest tak zwanym *geoblockingiem*, gdyż prawo do rozpowszechniania sygnału ma firma, z którą TVP od lat toczy boje prawne i właśnie w przyszłym roku ma zapaść orzeczenie sądowe, które pozwoli uzdrowić sytuację. Dla reszty świata natomiast TVP Polonia nadaje w systemie otwartym (*free-to-air*), na dwóch satelitach - Astra i Hotbird. Ten ostatni zapewnia możliwość swobodnego odbioru Telewizji Polonia w naszej części Europy - od Estonii po Ukrainę. TVP Polonia jest obecna także w wielu sieciach kablowych na całym świecie (szczególnie popularna na terenie byłego ZSRR), jej sygnał transmitowany jest także naziemnie - jeden nadajnik działa na Ukrainie, trzy w Kazachstanie.

Piąty nadajnik naziemny do niedawna działał na Litwie i z wileńskiej Wieży Telewizyjnej umożliwiał swobodny odbiór jedynej polskiej telewizji w promieniu około 50-70 km wokół Wilna. Analogową retransmisję Polonii od lat zapewniała Baltijos TV (BTV), jednak 29 października bieżącego roku Litwa pożegnała się z telewizją analogową. Telewizja Polonia pozostała jednak także w nadawaniu cyfrowym jako jeden z 12 otwartych (bezpłatnych) kanałów, dostępnych na Litwie, przy czym dziesięć z nich - to główne stacje litewskie (LRT, LRT Kultura, LNK, TV3, BTV, TV1, TV6, Lietuvos Ryto TV, Info TV, Liuks TV), a jedyna - oprócz Polonii - otwarta stacja zagraniczna - to BBC World News.

Zgodnie z wcześniejszymi ustaleniami LRTK (*Lietuvos Radijo ir Televizijos Komisija* - odpowiednik polskiej Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji) TVP Polonia jest nadawana z

tw. czwartego multiplexu, którego operatorem jest spółka TEO LT. Przez półtora miesiąca po wyłączeniu sygnału analogowego sytuacja Polonii rzeczywiście pozostawała nieuregulowana, gdyż w każdej chwili decyzją władz TEO polska stacja mogła zostać wyłączona, jednak już 12 grudnia 2012 r. pomiędzy TVP a TEO została podpisana stosowna umowa, która gwarantuje, że TVP Polonia nie zniknie z litewskiego eteru.

TEO LT, AB II siuntimo tinklas

Sygnal cyfrowy jest transmitowany przez sześć nadajników w największych miastach Litwy: Wilnie, Kownie, Kłajpedzie, Szawlach, Poniewieżu i Birzach. Teoretycznie najmocniejszy jest nadajnik wileński (1600 W), który ma zapewnić odbiór naziemny w promieniu około 60 km wokół stolicy Litwy, czyli zasięg podobny do tego, jaki miał sygnał analogowy (jeżeli ktoś poprzednio oglądał TVP Polonię bez zakłóceń, a teraz ma kłopoty z jej odbiorem cyfrowym, powinien zgłosić problem do TEO LT). W rzeczywistości jednak Polonia znacznie rozszerzyła swoją obecność na Litwie: do 29 października poza Wileńszczyzną była obecna tylko w niektórych ogólnokrajowych i lokalnych sieciach kablowych, dziś w otwartym nadawaniu naziemnym obejmuje ponad 70 procent terytorium Litwy, w tym wszystkie największe miasta i prawie cały obszar zwarcie zamieszkały przez Polaków. Telewizji Polonia nadal nie mogą oglądać mieszkańcy południowej (Druskieniki-Orany, Dziewieniszki) i północnej (Święciany-Wisaginia) Wileńszczyzny oraz północno-wschodniej Litwy - tu jednak i "analogowa" TVP Polonia nie docierała. Problemy z odbiorem mają także mieszkańcy wschodniego pogranicza rejonu wileńskiego i solecznickiego (wzdłuż granicy z Białorusią). Ogólna jakość cyfrowego sygnału telewizyjnego jest jednak nieporównywalnie lepsza od analogowego.

Fakt, że właśnie polska telewizja jest jednym z dwunastu otwartych kanałów cyfrowych dostępnych na Litwie, już przed rokiem wywołał burzliwą dyskusję i liczne antypolskie komentarze na forach internetowych. Pojawiły się też głosy w obronie TVP, przypominające, że przez wiele dziesięcioleci polska Jedynka była chętnie odbierana na całej południowej Litwie aż po Kowno, Litwini specjalnie instalowali najmocniejsze anteny, by jak najlepiej odbierać telewizję, będącą (szczególnie za ZSSR) prawdziwym oknem na świat. Przeciwnicy polskiej telewizji być może już wkrótce będą mogli świętować zwycięstwo - TVP Polonia może zniknąć z Litwy, bo... po prostu przestanie nadawać.

W odpowiedzi na decyzję MSZ prezes TVP Juliusz Braun odmówił podpisania porozumienia w nowym kształcie i zapowiedział, że jest ono nie do zaakceptowania, a jego realizacja prowadziłaby do zlikwidowania TVP Polonia. W ostatnich latach wspomniane 11 mln ze środków MSZ pokrywało prawie dwie trzecie kosztów całej produkcji własnej tej telewizji. Audycje o Polakach i dla Polaków na świecie tworzyły z kolei indywidualne, specyficzne oblicze tej telewizji, co zapewniało jej dość wysokie miejsce (22-24 wśród ponad 200 polskich kanałów!) w rankingach i wpływy z reklam na poziomie kolejnych 10-12 mln.

Zmniejszenie dotacji do 2 mln w 2013 r. oznacza zminimalizowanie, a ściślej wstrzymanie produkcji własnych audycji, co prowadzi do osłabienia pozycji rynkowych i także spadku dochodów z reklam. Uwzględniając trudną i od lat pogarszającą się sytuację finansową TVP, nie ma możliwości, by te dziury w budżecie Telewizji Polonia "załatać" środkami własnymi Telewizji Polskiej. Wystarczy przypomnieć, że same koszty emisji i satelitarnego przekazu programu, jak też jego retransmisji na wspomnianych nadajnikach naziemnych - to ponad 10 mln złotych rocznie! Z ciągle kurczącego się budżetu TVP oczywiście.

W 2013 roku TVP Polonia planowała uczcić swe dwudziestolecie. Zaczęła nadawać w 1993 r. jako trzeci (po Jedynce i Dwójce) kanał publicznej Telewizji Polskiej, utworzony z myślą o 18 mln Polaków na całym świecie. Miała przybliżyć Polskę Polakom na Wschodzie i na Zachodzie, a Polakom w kraju opowiadać o życiu rodaków poza granicami. I pełniła tę misję, chociaż razem z całą TVP przez te dwie dekady przeżywała oczywiście swe gorsze i lepsze chwile. Szukała własnych dróg, przez co zyskała własne oblicze i rzeszę wiernych widzów na całym świecie. W zaistniałej sytuacji może to wszystko stracić, gdyż jako kanał wyłącznie powtórkowy, nadający własną kompilację archiwaliów i programów, tworzonych przez inne anteny TVP (poza formatami objętymi licencją oczywiście) przestanie być telewizją Polonii i Polaków za granicą. W ten sposób na przykład Polacy na Litwie zostaną pozbawieni jedynej telewizji, która mówi o ich problemach, opowiada o ich życiu i ukazuje ich punkt widzenia. Czy będzie przez to lepszą wizytówką Polski na świecie? Także na Litwie? Bardzo wątpliwe.

Z okazji zbliżających się Świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku 2013 wszystkim widzom TVP Polonia życzymy spokoju i radości, jeśli świąt spędzonych przy telewizji, to tylko przez chwilę i przy oglądaniu ciekawych, twórczych i dających satysfakcję programów (również w TVP Polonia), a osobom decydującym o przyszłości TVP Polonia życzymy spokojnej refleksji, trafnych, perspektywicznych, budujących decyzji i udanej realizacji! Wesołych Świąt i wszystkiego najlepszego w Roku 2013!